

Ekonomisk teori i förändring

Mark Blaug som har författat "Great Economists since Keynes" är professor emeritus vid University of London. Boken är utgiven av Edward Elgar Publishing och omfattar 312 sidor.

Lars Pålsson Syll som har författat "De ekonomiska teoriernas historia" är docent vid ekonomisk-historiska institutionen vid Lunds universitet. Boken är utgiven av Studentlitteratur och omfattar 433 sidor.

Böckerna är recenserade av Björn Brorström, professor vid Förvaltningshögskolan, Göteborgs universitet.

Två mycket läsvärda översikter rörande ekonomisk teori har nyligen utkommit. Lars Pålsson Syll verksam vid Lunds universitet behandlar i boken "De ekonomiska teoriernas historia" hur kunskapen om ekonomiers utveckling och funktionssätt har utvecklats från antiken fram till våra dagar. Marc Blaug behandlar i boken "Great economists since Keynes: an introduction to the lives & works of one hundred modern economists" viktiga ekonomer efter Keynes. Böckerna ger intressanta beskrivningar av utvecklingstendenser, betydelsefulla vetenskapliga bidrag och av forskarna bakom teoribildningarna.

Sylls genomgång börjar vid antiken och det ekonomiska tänkandet vid denna tidsperiod. Därefter följer ingående beskrivningar av merkantilismen och den klassiska nationalekonomin. Som sig bör ges nationalekonomins förgrundsgestalter, Smith, Malthus och Ri-

cardo stort utrymme. Utmanarna till den klassiska nationalekonomin presenteras också översiktligt. Med denna beskrivning som bas följer därefter en genomgång av neoklassicismen och viktiga neoklassikers bidrag. I det därpå följande kapitlet ställs neoklassikernas jämviktslära och marginalnytte teori mot institutionalismen och dess fokusering på teoriernas praktiska konsekvenser och det institutionella arrangemangets betydelse för ekonomiers utveckling. Beskrivningarna är insiktsfulla och förmedlar en förståelse för konflikten mellan neoklassiker och institutionalister inom nationalekonomin. I tre omfattande kapitel behandlas därefter modern mikro teori, modern makro teori samt heterodox teori. Ofta citerade forskare inom olika samhällsvetenskapliga ämnen såsom till exempel nobelpristagarna Ronald Coase, Herbert Simon, Douglass North och Amartya Sen samt

den enligt mångas uppfattning blivande nobelpristagaren Oliver Williamson placeras här in i sitt nationalekonomiska sammanhang. Boken avslutas med författarens egna reflektioner om den ekonomiska teorins utveckling och ställning. Avsnittet är väl kortfattat och hade gott kunnat byggas ut rejält, men det som framförs är viktigt. Författarnas intryck och reflektion av sin egen genomgång är att nationalekonomin nu nått vägs ände vad gäller teorins formalisering. Författaren noterar ett ökat intresse för ekonomisk historia och olika inriktningar av institutionell teori. Abstrakta teorier och orealistiska teoribildningar har fått ökad konkurrens från teorier om ekonomiers utveckling och funktions-sätt som baseras på kunskap om historik och socialt sammanhang. Författaren ser positivt på en ökad teoretisk och metodologisk pluralism och som organisations- och redovisningsforskare är det bara att instämma. En sådan förändring inom nationalekonomin öppnar för ett ökat samarbete och ett ökat erfarenhetsutbyte.

Marc Blaug är en mycket välrenommerad forskare inom nationalekonomin med egen specialisering på metodologiska aspekter. Blaug utkom 1985 med en översikt där de 100 mest betydelsefulla nationalekonomerna enligt hans uppfattning beskrevs. Boken har nu reviderats och utkommit i en ny upplaga. I förordet konstaterar Blaug att åtta av de forskare som han beskrev i sina förra bok därefter har blivit nobelpristagare i ekonomi. Fem har fått Nobelpris som inte finns med på listan. I den uppdatering som nu har skett har Blaug valt att lämna dessa fem utanför även denna gång. Listan är nämligen inte nobelkommitténs utan Blaug's personliga och subjektiva lista. Varje forskare ägnas i

boken två till tre sidor. På detta mycket begränsade utrymme beskrivs personen i fråga, inriktningen på vederbörandes forskningsverksamhet och huvuddragen i de teorier som vederbörande arbetet med. Ett mycket stort arbete har legat bakom dessa komprimerade beskrivningar och författaren besitter en extraordinär överblick och kunskap över ämnets innehåll, såväl den ortodoxa kvantitativa inriktningen som den heterodoxa. Bland senare års nobelpristagare som behandlas i boken kan nämnas Robert Lucas som beskrivs som den store försvararen av teorin om rationella förväntningar, Douglass North som enligt författaren har varit i fronten för den forskningsinriktning som utvecklats inom ekonomisk historia och Ronald Coase vars ryktbarhet som forskare sägs baseras på två artiklar, där betydelsen av transaktionskostnader i ekonomin behandlas djuplodande. Coase har faktiskt, får man veta, under en lång och framgångsrik forskarkarriär enbart författat en bok. Intressanta ekonomer som behandlas i boken och som inte tillhör kretsen av nobelpristagare är bland annat Deirdre McCloskey vars senare bidrag har uppmärksammat språkets betydelse inom samhällsvetenskapen. Ekonomi är framförallt ett språk hävdar McCloskey och alla retorikens medel används för att övertyga. Forskningen inom nationalekonomin borde därför inrikta sig på att utifrån ett språkvetenskapligt perspektiv analysera ekonomens framställning istället för utveckling av kvantitativa modeller. McCloskeys syn har naturligt nog mötts med stor skepticism från ortodoxa kvantitativt orienterade nationalekonomer. Ett annat intressant namn är Albert O. Hirschman vars mest viktiga bidrag är boken "Exit, Voice och Loyalty" där människors re-

aktioner på försämringar av en organisations prestationer behandlas. Den traditionella teorin som visar att organisationer överges vid försämring av olika intressenter ifrågasätts och Hirschman visar att även protest och lojalitet förekommer som reaktioner. Tre svenska nationalekonomier behandlas. Dessa är Axel Leijonhufvud som är verksam i

USA och de världsberömda nobelpristagarna Gunnar Myrdal och Bertil Ohlin.

I likhet med Sylls bok är Blaugs beskrivning av högsta värde för den allmänt intresserade samhällsvetaren. Boken ska absolut inte läses i ett sträck utan två till tre porträtt dagligen rekommenderas.